

Camelia Săpoi, Mihaela Doboș, Cristina Cergan,
Diana Iacob, Natalia Leu, Daniela Martinaș,
Mihaela Nicolae, Bogdan Rațiu, Mara Trofin, Anca Vlaicu

Ne pregătim pentru **EVALUAREA NAȚIONALĂ**

limba și literatura română

clasa a VIII-a

Ediția a II-a, revizuită

2026

Editura Paralela 45

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa școlară pentru susținerea Evaluării Naționale de către absolvenții clasei a VIII-a și cu modelul de structură de subiect și baremul de evaluare și notare în vigoare.

Acest auxiliar didactic este avizat pentru utilizarea în unitățile de învățământ prin O.M.E. nr. 4642/18.08.2021.

Redactare: Ionuț Burcioiu, Mihaela Cosma
Tehnoredactare: Mariana Dumitru, Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ne pregătim pentru Evaluarea Națională 2026 : limba și literatura
română : clasa a VIII-a / Camelia Săpoi, Mihaela Doboș,
Cristina Cergan, ... – Ed. a 2-a, reviz. – Pitești : Paralela 45, 2025
ISBN 978-973-47-4404-6

I. Săpoi, Camelia
II. Doboș, Mihaela
III. Cergan, Cristina

811.135.1
821.135.1.09

Credite foto

Imaginile a căror sursă nu a fost menționată au fost preluate de pe Shutterstock.

Copyright © Editura Paralela 45, 2025

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Cuvânt-înainte

Dragul nostru elev de clasa a VIII-a,

Dacă ești gata să începi, cu propriile forțe, pregătirea pentru examen, cartea aceasta îți va fi călăuză. Termenul „călăuză”, pe care, poate, vei simți nevoia să-l cauți în dicționar, are un echivalent care sigur îți este pe plac: tutorial. Vreau să spun că vei găsi în aceste pagini pașii pe care îi ai de parcurs, de la simplu la complex, pentru a ajunge la rezultatul dorit.

În prima parte a cărții vei găsi **40 de seturi cu exerciții de antrenament** care te vor pregăti pentru cerințele specifice subiectului de examen. Primele 20 de seturi propun exerciții care îți formează competența de lectură. Altfel spus, prin aceste exerciții vei învăța să găsești informația dintr-un text, să îți formezi o înțelegere globală, apoi să realizezi propria interpretare a textului. Mai mult, unele exerciții te vor pune în situația să scrii propriul text, cu reflecțiile tale asupra textului citit, să îl compari pe acesta din urmă cu alte lecturi, să formulezi judecăți de valoare. În celelalte 20 de seturi cu exerciții de antrenament vei găsi gramatica funcțională într-o varietate de exerciții care îți vor provoca gândirea. Dar fii cu băgare de seamă, gramatică funcțională înseamnă să ai grijă cum te exprimi ori de câte ori trebuie să te folosești de cuvinte și de sensurile lor pentru a formula răspunsul potrivit.

Cartea de față cuprinde **un test-model**, prin intermediul căruia să te familiarizezi cu tehnica de lucru, cu modul în care trebuie abordate cerințele, cu gradul de dezvoltare a acestora, cu pașii pe care trebuie să îi parcurgi, și **40 de teste realizate în conformitate cu programa de Evaluare Națională** și cu modelul de structură de subiect și baremul de evaluare și notare în vigoare, însoțite de răspunsuri și de sugestii de rezolvare. În sugestiile de răspuns pentru cerințele de la Subiectul I vei găsi variante de răspuns clare, dar nu exclusive. În cazul Subiectului al II-lea, am considerat potrivite recomandările, sugestiile și întrebările problematizante, deschise, în locul unor modele gata făcute, pentru a-ți lăsa libertatea de exprimare, conform capacității tale de comunicare, și am adăugat câteva modele de rezolvare realizate de elevi de clasa a opta. Testul-model este însoțit de explicații ample și de sfaturi utile legate de examen. Și pentru că am avut în vedere toate scenariile desfășurării învățării, vei putea accesa/descărca, prin scanarea unui cod QR, fișa de autoevaluare pentru fiecare test în parte, cuprinzând indicații de rezolvare și răspunsuri asociate punctajelor. Atenție însă, exemplele de formulare nu trebuie absolutizate, ele sunt orientative și pot fi adaptate potrivit necesităților specifice de pregătire.

De asemenea, am selectat pentru această carte texte-suport din literatura română și universală, pe care sperăm să le citești cu plăcere, iar acest lucru să fie, în sine, un exercițiu atractiv. Vei găsi texte variate: poezii lirice și epice, proză clasică și contemporană, piese de teatru; jurnale, jurnale de călătorie, memorii, scrisori, texte autobiografice; articole de opinie, eseuri, maxime și proverbe; instrucțiuni; e-mailuri, postări online; reportaje, știri; recenzii pe web ale unei cărți; regulamente; articole de popularizare a științei, tablă de materii/cuprins, articole din DEX; anunțuri, benzi desenate, texte din enciclopedia ilustrate, reclame etc. Și temele textelor sunt variate: copilăria, familia, școala, jocul, călătoria, cunoașterea de sine, cunoașterea lumii, știința, tradițiile, prietenia, timpul etc.

Scriind aceste teste cu gândul la tine, ne-am dat seama că niciun exercițiu nu ți se va părea greu sau imposibil de dus la capăt dacă ai răbdare și crezi, cu adevărat, în puterile tale. Noi credem în tine! Mergi cu încredere pe acest drum! Gândește-te că la capătul lui nu te așteaptă un examen, ci noi frontiere ale cunoașterii.

Succes!
Autorii

PARTEA I

Exerciții de antrenament

EXERCIȚII DE ANTRENAMENT

Lectură, interculturalitate, redactare

SETUL 1

- **Se dă textul:**

Racul, broasca și o știucă
Într-o zi s-au apucat
De pe mal în iaz s-aducă
Un sac cu grâu încărcat.
Și la el toți se înhamă:
Trag, întind, dar iau de samă
Că sacul stă neclintit,
Căci se trăgea neunit.
Racul înapoi se da,
Broasca tot în sus sălta,
Știuca foarte se izbea

Și nimic nu isprăvea.
Nu știu cine-i vinovat;
Însă, pe cât am aflat,
Sacul în iaz nu s-au tras,
Ci tot pe loc au rămas.

Așa-i și la omenire,
Când în obște nu-i unire:
Nicio treabă nu se face
Cu izbândă și cu pace.

(Alec Donici, *Racul, broasca și știuca*)

- **Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.**

- 1 Care este sensul din text al verbului *a se înhăma*?
- 2 Care este termenul din vocabularul actual pentru substantivul *obște*?
- 3 Ce vor să facă cei trei cu sacul?
- 4 De ce nu se urnește sacul? Care este strategia celor trei de a urni sacul?
- 5 Care este, în opinia ta, motivul eșecului celor trei?
- 6 Care este tema textului?
- 7 Cu ce scop sunt folosite preponderent construcțiile negative în textul dat?
- 8 Ce sugerează utilizarea substantivului *într-o zi*?
- 9 Care este rolul ultimelor patru versuri din text?
- 10 Asociază textul *Racul, broasca și știuca*, de Alec Donici, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o asemănare și o deosebire dintre ele.
- 11 Imaginează-ți că trebuie să îți convingi colegul/colega cu care ești de serviciu pe clasă că este mai avantajos să faceți lucrurile împreună. Scrie, în 50 – 100 de cuvinte, o secvență de text argumentativ în care să îi spui părerea ta.

SETUL 2

• Se dă textul:

Avea 78 de ani, dar se ținea bine. Singur își făcea piața, își deretica și-și scutura prin casă, avea grijă de florile din fața ferestrei, de cele două găinușe din coteț, care, din când în când, îi făceau câte un ou, și de Tucicide, motanul. [...]

În ultima vreme, Tucicide și găinile parcă nu-i mai ajungeau și nici ziarul pe care-l citea foaie cu foaie, nici radioul. Viața lui, deși așa fusese totdeauna, acum era ca o haină care-l jena la subțiori. „Manoilă, frate, ești bătrân și-ai să mori mâine-poimâine și n-ai făcut și tu pe lumea asta ceva, așa mai de seamă. E drept că datoria ți-ai împlinit-o: ai înregistrat toată viața frumos, timp de 43 de ani, la registratura Tribunalului Capitalei; ai făcut fata doctoriță și cu câtă greutate ai înmormântat-o cu cinste pe nevastă-ta și n-ai vrut să primești ajutor de la fată; te chibzuiești și trăiești curat, îngrijit, din pensia ta. Ei, dar parcă nu e de-ajuns. Fă ceva pentru care să te pomenească lumea, nu lumea largă, dar câțiva oameni, cât mai mulți, dacă se poate. Da, dar ce? Stai aici în casă ca un viezure, citești ziarul, ascuți la radio și te-a mai apucat și damblaua asta cu timbrele, acum la bătrânețe; stai întruna cu lupa la ochi, de te doare și capul. Fă ceva folositor, fă un bine, un bine cuiva!”

Așa a ajuns el să-i ducă dimineața la grădiniță pe cei trei copii din curte; vara – să ude florile din toate glastrele, să strângă rufe de pe sârmă și să le-așeze vălătuci în coșul de nuiele („dar ai grijă, domnu’ Manoilă, să nu fie prea uscate, că pe urmă nu se calcă bine”); iarna – să facă focul la toate cele opt familii de colocatari (numai doamnei Iorgulescu nu i-l făcea fiindcă n-avea încredere să-i lase cheia), să cumpere 15 – 16 sticle de lapte pe zi („Să știi, domnu’ Manoilă, că astăzi s-a brânzit laptele, altă dată scutură sticla când îl cumperi, că nu-mi convine s-azvârl doi lei cincizeci degeaba.”). Aveau dreptate, oamenii muncesc pe bani, are să scuture sticlele de-acum înainte. [...]

Toamna, primăvara și vara, când nu se făcea focul, domnul Manoilă avea parcă ceva mai multă vreme și, ca să nu și-o irosească-n zadar, mergea în câte-o stație de tramvai mai aglomerată, ajuta oamenilor bătrâni să urce în vagon, ajuta celor prea încărcăți, le ridica sacoșele sau copiii. Pe urmă, se plimba pe străzi și, dacă vedea copii alergând, neatenți, cu șireturile desfăcute, gata să dea cu capul într-un zid sau într-un copac, îi oprea și, cu blândețe, le explica de ce nu e bine să facă așa, care sunt pericolele, ce li se putea întâmpla, dar foarte repede, cu câteva vorbe, ca să nu-i plictisească. [...]

Seara, când cădea zdrobit de alergătură, își spunea uneori: „Ai făcut treabă bună astăzi, bătrânule bun din strada Speranței!”

(Ileana Vulpescu, *Bătrânul cel bun din strada Speranței*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1 Care sunt cuvintele din câmpul lexical al universului familiar al bătrânului? (4 termeni)

2 Care este ordinea logică a următoarelor idei principale?

- a) Bătrânul fusese funcționar la Tribunal.
- b) Manoilă îi ajută pe oameni în stația de tramvai.
- c) Pensia îi asigură bătrânului un trai decent.
- d) La sfârșitul zilei, bătrânul își exprimă bucuria împlinirii faptelor bune.

1.	2.	3.	4.

3 Câte familii de locatari sunt în curtea unde trăia bătrânul?

4 Cum reacționează bătrânul la reproșurile și reticențele vecinilor?

5 Care este motivul pentru care îi atenționează pe copiii întâlniți pe stradă?

6 Ce atitudine a personajului reiese din secvența „Viața lui, deși așa fusese totdeauna, acum era ca o haină care-l jena la subțiori”?

Partea I

- 7 Care este rolul utilizării persoanei a II-a în monologul personajului?
- 8 În ce măsură bătrânul își împlinește dorința? Scrie răspunsul utilizând două secvențe comentate din text.
- 9 Crezi că e important să fii bun cu cei din jur, chiar dacă nu ești tratat la fel? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul dat.
- 10 Asociază fragmentul din *Bătrânul cel bun din strada Speranței*, de Ileana Vulpescu, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o valoare umană comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.
- 11 Alcătuieste, în 100 – 150 de cuvinte, rezumatul textului *Bătrânul cel bun din strada Speranței*, de Ileana Vulpescu, respectând toate convențiile acestui tip de compunere.
- 12 Imaginează-ți că vrei să realizezi un proiect caritabil cu clasa ta. Scrie un text explicativ, de 50 – 100 de cuvinte, în care să-i explici directorului școlii tale cum îți vei organiza colegii în vederea realizării proiectului.

SETUL 3

• Se dă textul:

Voi, șesuri nesfârșite sub ceruri largi de vară,
Ca ele liniștite și luminând ca ele,
Pe-aici îmi înfloriră și-aici se scuturară
În mersul vremii, macii copilăriei mele. [...]

Purtând poveri de roade, trec carele greoaie
Cu boi blajini de-a lungul prăfoaselor șosele
Și doina, care-n focul văzduhului se moaie,
Îmi cade-n gând cu vremea copilăriei mele.

Voi, șesuri dulci ca lenea și largi ca nesfârșirea,
Cu depărtări pe unde mirajele tresaltă,
Și sufletu-mi în care vi se răsfrânge firea
L-ați legănat cu râuri și-amieze laolaltă. [...]

(Nichifor Crainic, *Șesuri natale*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

- 1 Care este sentimentul predominant în text?
- 2 Care sunt elementele componente ale peisajului descris?
- 3 Care este ideea centrală a primei strofe?
- 4 Ce senzație îți provoacă aspectul vizual al textului, sonoritatea și ritmul?
- 5 Care sunt figurile de stil ce conturează atmosfera predominantă din text?
- 6 Care sunt trăsăturile descrierii din textul dat?
- 7 Care este semnificația titlului în relație cu textul?
- 8 Care este tema textului?
- 9 Asociază poezia *Șesuri natale*, de Nichifor Crainic, cu un alt text literar studiat sau citit ca lectură suplimentară, în 50 – 100 de cuvinte, prezentând o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

EXERCIȚII DE ANTRENAMENT

Elemente de construcție a comunicării

SETUL 1

• **Se dă textul:**

Jocurile și preocupările noastre nu semănau în niciun fel cu ale copiilor de acum. [...] Noi ne inventam jocurile; admiteam jocurile tradiționale ca stimulent, ca de exemplu coarda sau șotronul, și de cele mai multe ori ne inventam și jucăriile. Fetele își fabricau păpușile; primul pistol mi l-am făcut singur, dintr-o țevă de lemn de soc, și trebuie să adaug că am fost foarte mulțumit de mine însumi când am văzut că, de bine, de rău, pușcociul meu funcționează. Jucam oina sau țurca – eu mai puțin decât ceilalți, pentru că eram miop; ne jucam cu arșice sau făceam lopățele cu care nu aveam ce face. Toți știam să facem sfârleze, mai ales din nuci găurite prin care petreceam o sfoară; sau ne fabricam din crengi de alun câte un arc, cu săgețile corespunzătoare; dar trebuie să mărturisesc că tot armamentul fabricat de noi nu ne da multe satisfacții. În sărbătorile de Crăciun primeam jucării „adevărate”: cărți cu poze, păpuși pentru fete, cutii cu pietre de clădit case (noi le spuneam *clădicase*), cu care construiam punți, clopotnițe sau adevărate castele, care se clătinau, spre disperarea arhitecților.

Toate aceste preocupări se amestecau cu expediții de grup, cu scopuri variate, legate de starea timpului și, pentru cei care mergeau la școală, cu vacanțele; pentru că, bineînțeles, grupul avea nevoie de un șef cu inițiativă care, în limba sperioasă a mamelor și a celor care rămâneau acasă, se numea tartorul. Sub bagheta lui ne pomeneam urcând în grup spre „Colț” sau spre „Fântâniță”, în fâneața unde cosea tata și unde se găseau cele mai bune alune și cea mai strașnică apă rece.

(Alexandru Ciorănescu, *Amintiri fără memorie*)

• **Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.**

1 Conțin triftong toate cuvintele din seria:

a) construim, nevoie.

c) rămâneau, eu.

b) găseau, mergeau.

d) sperioasă, trebuie.

2 Rescrie enunțul „Toate aceste preocupări se amestecau cu expediții de grup, cu scopuri variate”, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonime potrivite în context.

3 Cuvântul subliniat din secvența „pentru că, bineînțeles, grupul avea nevoie de un șef cu inițiativă” s-a format prin:

a) derivare cu prefix.

c) conversiune.

b) compunere.

d) derivare cu sufix.

4 Scrie, în spațiul liber din fața fiecărui cuvânt din coloana **A**, litera corespunzătoare explicației din coloana **B**:

A	B
1. _____ își	a) adverb de loc
2. _____ sau	b) substantiv comun
3. _____ acasă	c) conjuncție coordonatoare
4. _____ sub	d) pronume reflexiv
	e) prepoziție

- 5 Transformă enunțul următor, în așa fel încât emițătorul să fie o persoană de genul feminin: „Trebuie să adaug că am fost foarte mulțumit de mine însumi.”
- 6 Rescrie propoziția următoare, punând verbul la timpul perfectul simplu: „În timpul sărbătorilor de Crăciun primeam jucării *adevărate*.”
- 7 Cuvântul subliniat din propoziția „Jocurile și preocupările noastre nu semănau în niciun fel cu ale copiilor de acum.” este:
 - a) atribut realizat prin adjectiv.
 - b) atribut realizat prin adverb.
 - c) circumstanțial de timp.
 - d) complement prepozițional.
- 8 Stabilește felul propozițiilor subordonate din fraza: „Toți știam să facem sfârleze, mai ales din nuci găurite prin care petreceam o sfoară.”
- 9 Construiește o frază în care să existe două propoziții complete prepoziționale aflate în raport de coordonare adversativă.
- 10 Rescrie enunțurile, corectând greșelile de orice natură:
 - a) „Timpul cel mai optim pentru jocurile în aer liber este primăvara.”
 - b) „Deși apa e rece el înnoată spre țarm.”

SETUL 2

• Se dă textul:

Un băiat de vreo șapte-opt ani se juca, nestingherit de lumea din jur, cu un porumbel. Era absorbit total în jocul lui, cu toate simțurile acolo, cum numai copiii pot fi. Să fi venit un cutremur, și nu l-ar fi simțit, în clipa aceea. În lume nu mai existau decât el și porumbelul. Ciudat în acest joc era felul în care pasărea îi răspundea copilului – părea dresată și atentă ca un câine. Băiatul îi arunca o pană, porumbelul zburătoarea în jurul ei, o prindea, îi dădea drumul. Apropiindu-se cu bucurie și sfială, copilul lua iar pana cenușie, sufla în ea sau o arunca, însă cu un gest ușor, să nu sperie zburătoarea. Bătând din aripi pe loc, ca o morișcă, ori țopăind caraghios, porumbelul dădea ocol jucăriei comune. Iar apoi, în ochii mei, care luau parte la joc, s-a format o imagine nouă: porumbelul a apucat pana de capătul care cândva era înmuia în călimară și, cu ea în cioc, și-a luat zborul spre cer. Se decupa acum, pe albastru, o pasăre argintie, cu o pană în cioc, așa cum trebuie să i se fi arătat lui Noe, de pe corabia lui din lemn de chiparos, porumbelul cu ramura de măslin. Și dintr-odată m-am simțit invadată de mitul pe care jocul unui copil îl scrisese, într-o zi oarecare de vară, pe cerul orașului. „Dar porumbelul nu s-a mai întors la el.”

(Ioana Pârvulescu, *Întoarcere în secolul 21*)

• Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

- 1 Încercuiește silaba accentuată din cuvintele: „porumbelul”, „jucărie”, „ramura”.
- 2 Rescrie enunțul „Ciudat în acest joc era felul în care pasărea îi răspundea copilului – părea dresată și atentă ca un câine”, înlocuind cuvintele subliniate cu antonime potrivite în context.
- 3 Transcrie, din lista următoare, cuvintele derivate: „scrisese”, „argintie”, „orașului”, „oarecare”, „jucăriei”, „bătând”.

Partea I

- 4 Cuvântul subliniat din secvența „Se decupa acum, pe albastru, o pasăre argintie” și-a schimbat valoarea gramaticală din:
- a) adjectiv în adverb. c) substantiv în adjectiv.
b) adjectiv în substantiv. d) adverb în substantiv.
- 5 Cuvintele subliniate din secvențele „un băiat... se juca, nestingherit de lumea din jur”, „porumbelul zburătăcea în jurul ei” sunt, în ordine:
- a) adverb de loc, substantiv comun.
b) locuțiune adjectivală, locuțiune prepozițională.
c) locuțiune adverbială, locuțiune prepozițională.
d) locuțiune prepozițională, locuțiune adverbială.
- 6 Notează, în spațiul liber din fața verbelor din coloana **A**, litera corespunzătoare timpului din coloana **B**.

A	B
1. _____ a apucat	a) imperfect
2. _____ pot	b) perfect simplu
3. _____ zburătăcea	c) prezent
4. _____ scrisese	d) mai-mult-ca-perfect
	e) perfect compus

- 7 Încercuiește litera **A** (dacă apreciezi că afirmația este adevărată) sau **F** (dacă tu consideri că este falsă): Adjectivele subliniate în enunțul „Ciudat în acest joc era felul în care pasărea îi răspundea copilului – părea dresată și atentă ca un câine.” îndeplinesc funcția sintactică de nume predicativ multiplu. **A / F**
- 8 Rescrie enunțul următor, astfel încât subiectul exprimat să fie realizat printr-un pronume demonstrativ de depărtare: „Să fi venit un cutremur, și nu l-ar fi simțit, în clipa aceea.”
- 9 Transformă următoarele secvențe din text, punându-le la plural: „porumbelul dădea ocol jucăriei comune”; „copilul lua iar pana cenușie”.
- 10 Explică rolul virgulelor din fraza următoare: „Băiatul îi arunca o pană, porumbelul zburătăcea în jurul ei, o prindea, îi dădea drumul.”
- 11 Transcrie propozițiile din fraza următoare, numind felul acestora: „Era absorbit total în jocul lui, cu toate simțurile acolo, cum numai copiii pot fi.”

SETUL 3

• Se dă textul:

Jocul de masă Uno Clasic este un joc interesant, care se poate prelungi pentru multe ore. Setul include 108 cărți de joc și instrucțiuni pentru joc. Jocul se desfășoară în mai multe etape, în urma cărora se acumulează puncte. Jocul implică două **variante**: o persoană care câștigă, celelalte pierd sau pierde o singură persoană – restul câștigă. În funcție de ce variantă a jocului se alege, se determină modul de acumulare a punctelor. Principalul lucru: în fiecare rundă trebuie să reușești să dai toate cărțile. În ambalaj există cărți speciale care

TESTUL 6

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Primul meu „turn de fildeș” avea peste o sută de ani!...

Trunchiul lui era așa de gros, că trei oameni abia l-ar fi putut îmbrățișa, frunzele lui foșneau ca niște salbe de icosari* la gâtul fetelor prinse în horă, iar seara, când soarele se cobora peste Grădiște în Olt, pământul de la rădăcina lui avea parcă reflexe de aur.

În via noastră de la Slatina, mai erau și alți nuci. Unii erau tot așa de bătrâni, și pe trunchiul lor scorburos șirurile de furnici roșii urcau și coborau neobosite ca și ascensoarele electrice ale unui *skyscraper* american. Dar dintre toți nucii din via noastră, unul singur era nucul meu!... Și nucul acesta era nucul meu, fiindcă eu eram cel din urmă vlăstar al celor cari, pe vremea turcilor, îngropaseră la rădăcina lui o comoară.

Tata-mare îmi povestise (ce știa și el de la tatăl său) că, într-o noapte de august, două flăcări lungi și gălbui înălțuiseră trunchiul nucului ca două brațe de schelet ce-ar fi încercat să se ridice din groapă. Aceasta însemna că ploile și zăpezile atâtor ani topiseră comoara făcând-o una cu pământul cleios și gălbui.

Dar superstițiile sunt produsul realităților nebănuite. Comoara dispărută exista totuși acolo unde fusese îngropată. Există în aspectul deosebit al nucului acesta, pe care eu îl socoteam unic pe lume, și mai ales în bucuria neexplicabilă cu care îl vedeam în fiecare vacanță de sfârșit de an. Monedele de aur, ce mi s-ar fi cuvenit mie, trebuia să le moștenesc sub o altă formă. Dar pe vremea aceea nu trăisem, în întregimea lor, primele trei zile biblice. Pentru mine, Dumnezeu nu despărțise încă apele de uscat și averea strămoșească nu-și lămurise încă forma definitivă sub care aveam să fiu despăgubit de comoara pe care o crezusem pierdută pentru totdeauna.

De lucrurile acestea însă abia astăzi îmi dau seama.

Pe vremea aceea, știam numai că în vârful nucului mă așteaptă un pătuiag** de scânduri pe care tata-mare îl construise anume pentru mine, iar în podul caselor noastre de la Slatina, un maldăr de cărți mucegăite pe care le cetise odată o soră mai mare a mamei. Când le-am descoperit, am avut impresia că am trecut două clase într-un an.

Tata-mare însă m-a muștrat cu blândețea lui de om îndurerat.

— Dă-le naibii de hârtoage, că așa s-a smintit și biata Lena!...

M-a mângâiat apoi pe amândoi obraji și a dat ordin servitoarelor să închidă podul cu lacăt.

Podul însă a rămas deschis toată vara și, în pătuiagul din vârful nucului, mi-am urcat pe rând: o saltea de paie, o pernă de puf, o scoarță oltenească, un pistol cu cremene, un iatagan turcesc și volumele:

- *Poezii populare ale românilor*, adunate și întocmite de Vasile Alecsandri;
- *Cântarea României*, care pe vremea aceea era de Nicolae Bălcescu;
- *Sobieski și plăieșii*, de Costache Negruzzi;
- *Patimile junelui Werther*, traducție din limba germană de B.V. Vermont, cu o introducere de Grigore

H. Granda, și

- *Istoria Manonei Lesco și a cavalerului de Grio*, de decanul Prevo, tradusă de St. Hr. Băjesku și tipărită cu a însăși cheltuială în anul 1857.

(Ion Minulescu, *Corigent la limba română*)

*icosar – veche monedă turcească de argint în valoare de 20 de lei vechi

**pătuiag, pătuiaic – podea improvizată din scânduri sau crengi, așezată în copaci, pe care se clădește o claie de nutreț pentru vite

TEXTUL 2

SÂMBĂȚĂ, 20 IUNIE 1942

Pentru cineva ca mine, a ține un jurnal e o senzație foarte stranie. Nu numai că n-am mai scris niciodată, dar cred că mai târziu nici eu, nici altcineva nu va fi interesat de efuziunile unei școlărițe de treisprezece ani. Dar de fapt nu asta contează, am chef să scriu și, mai mult decât atât, să mă destăinui odată ca lumea și pe de-a-ntregul în privința a tot felul de lucruri.

„Hârtia este mai răbdătoare decât oamenii.” Mi-am amintit de vorba asta într-una din zilele mele ușor melancolice când, stând plictisită cu capul sprijinit în mâini, nu mă puteam hotărî, în apatia mea, dacă-i mai bine să ies sau să rămân acasă, și astfel, în cele din urmă, am rămas locului, continuând să mă frământ. Da, într-adevăr, hârtia este răbdătoare și, cum n-am intenția să dau vreodată cuiva să citească acest caiet cartonat care poartă numele pompos de „jurnal”, afară de cazul că o să-mi fac cândva în viață un prieten sau o prietenă care să devină Prietenul sau Prietena mea, probabil că n-o să-i pese nimănui de el.

Am ajuns acum în punctul de unde a pornit toată ideea asta cu jurnalul: n-am nicio prietenă.

Ca să fie și mai limpede, trebuie să dau o explicație, căci nimeni nu va înțelege cum se poate ca o fată de treisprezece ani să fie complet singură pe lume. Și nici nu-i adevărat. Am niște părinți adorabili și o soră de paisprezece ani, am, dacă le-adun pe toate, cel puțin treizeci de cunoștințe sau ceea ce se cheamă prietene. Am o grămadă de admiratori care nu mă scapă din ochi și, când nu se poate altfel, încearcă în clasă să-mi prindă chipul măcar într-un ciob de oglindă de buzunar. Am rude, mătuși drăguțe și un cămin agreabil. Nu, în aparență nu-mi lipsește nimic, în afară de o Prietenă. Cu niciuna dintre cunoștințele mele nu pot face mai mult decât să mă amuz, n-ajung niciodată să vorbesc cu ele despre altceva decât lucruri cotidiene, n-ajungem să ne spunem lucruri mai intime. Aici e buba. Poate că această lipsă de intimitate vine de la mine, în orice caz, asta-i realitatea și din păcate ea nu poate fi schimbată. De aceea am acest jurnal.

Și pentru a întări și mai mult în imaginația mea ideea prietenei îndelung așteptate, nu vreau doar să înșir faptele în acest jurnal așa cum fac toți ceilalți, vreau ca acest jurnal să fie prietena însăși, iar această prietenă se va numi Kitty.

Povestea mea! (Ce tâmpenie! Așa ceva nu se uită.)

(Anna Frank, *Jurnalul Annei Frank*, traducere de Gheorghe Nicolaescu)

Jurnalul Annei Frank, 28 sept. 1942

A

1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 1**.

În podul casei de la _____, personajul duce mai multe volume, printre care _____, de Nicolae Bălcescu. **2 puncte**

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.

Adevărata comoară descoperită de personajul din romanul *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu, cuprindea

- a) monede de aur.
- b) o pernă de puf.
- c) o scoarță oltenească.
- d) un maldăr de cărți mucegaite. **2 puncte**

3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.

Anne avea nevoie de

- a) niște părinți adorabili.
- b) o grămadă de admiratori.
- c) o prietenă adevărată.
- d) un cămin agreabil. **2 puncte**

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**. În fragmentul extras din romanul *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu, se evidențiază
- a) dorința de a moșteni o comoară. c) pasiunea pentru lectură.
b) nevoia de prietenie. d) respectul față de părinți. **2 puncte**
- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Mulți nuci din vie aveau peste o sută de ani.		
	Părinții personajului-narator îngropaseră o comoară la rădăcina unui nuc.		
Text 2	Anne crede că nimeni nu va fi interesat de efuziunile unei fete de 13 ani.		
	Conversațiile Annei cu cei de vârsta ei erau profunde.		
	Anne Frank obișnuiește să-și dezvăluie trăirile celor apropiați.		
	Jurnalul primește numele de Kitty.		

- 6 Transcrie, din secvențele următoare, două figuri de stil diferite, pe care le vei preciza: „două flăcări lungi și gălbui înlănțuiseră trunchiul nucului ca două brațe de schelet”, „în pătuiagul din vârful nucului, mi-am urcat pe rând: o saltea de paie, o pernă de puf, o scoarță oltenească, un pistol cu cremene, un iatagan turcesc și volumele [...]”. **6 puncte**
- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**
- 8 Crezi că scrierea într-un jurnal îl face pe un copil să nu se mai simtă singur? Justifică-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul dat. **6 puncte**
- 9 Asociază fragmentul din *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. Sunt accentuate corect ambele cuvinte din seria:
- a) august, prieten. c) august, prieten.
b) august, prieten. d) august, prieten. **2 puncte**
- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. Cuvintele subliniate în secvența „Cred că mai târziu nici eu, nici altcineva nu va fi interesat de efuziunile unei școlărițe de treisprezece ani.” s-au format prin:
- a) compunere (1), conversiune (2). c) derivare (1), derivare (2).
b) compunere (1), derivare (2). d) compunere (1), compunere (2). **2 puncte**
- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. Cuvântul „reflexe” este corect utilizat în enunțul:
- a) A notat pe marginea cărții reflexe despre timp. c) Prin mișcări reflexe, picioarele se odihnesc.
b) Medicul a verificat reflexele sportivului. d) Proverbele sunt reflexe ale înțelepciunii. **2 puncte**

Partea a III-a

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Tata-mare însă m-a muștrat cu blândețea lui de om îndurerat.” sunt:

- a) a certat, bunătatea. c) a pedepsit, altruismul.
b) a lăudat, răutatea. d) a susținut, sfiala.

2 puncte

- 5 Selectează, din fragmentul următor, trei adjective pronominale diferite, precizându-le felul: „Am ajuns acum în punctul de unde a pornit toată ideea asta cu jurnalul: n-am nicio prietenă.”

6 puncte

Adjectivul pronominal	Precizarea felului de adjectiv pronominal

- 6 Alcătuieste un enunț imperativ, în care verbul „a ține” să aibă funcția sintactică de circumstanțial de scop (1), și un enunț exclamativ, în care adverbul „astăzi” să aibă funcția sintactică de atribut (2).

6 puncte

- 7 Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul acestora: „Și nucul acesta era nucul meu, fiindcă eu eram cel din urmă vlăstar al celor cari, pe vremea turcilor, îngropaseră la rădăcina lui o comoară.”

6 puncte

- 8 Scrie, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând observația unui elev care visează să devină scriitor.

Uni / Unii (1) scritori / scriitori (2) ai acelui / aceluia (3) cenaclu se izolează de lume pentru a trăi / a trăii (4) doar pentru visul lor, chiar dacă uneori le-ar place / plăcea (5) să facă alt ceva / altceva (6).

_____ (1) _____ (2) ai _____ (3) cenaclu se izolează de lume pentru _____ (4) doar pentru visul lor, chiar dacă uneori le-ar _____ (5) să facă _____ (6).

6 puncte

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul textului/o semnificație a fragmentului preluat din *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu.

În redactarea textului:

- vei preciza mesajul textului/o semnificație a textului, prin referire la tema textului;
- vei prezenta două elemente specifice textului narativ prin care se construiește semnificația (de exemplu: acțiune, personaj, narator etc.);
- vei interpreta două secvențe din text, relevante pentru semnificația precizată;
- vei menționa o emoție a personajului, justificându-ți opinia.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 7

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

Timpul, dragul nostru prinț,
E făcut așa cum e,
Călător, fugar și strâmb,
Nu ne întreba de ce.

Orice formă-ar fi să ia,
Timpul vine de la stele,
Se măsoară-n vis cu ele
Și ne dă în dar o stea.

Timpul care ne zâmbește
Nu-i la fel cu timpul care
Nu mai vrea după o vreme
Să ne care în spinare.

Timpul fulgilor de nea
E făcut din stele mici.
Timpul primei rândunici
E făcut din vreme rea.

Timpul viselor aprinse
E făcut din flori de vară
Care pot însă să doară
Când le uzi cu stele ninse.

(Matei Vișniec, *Timpul fulgilor de nea*,
fragment din *Poezii pentru copii și spiriduși*)

TEXTUL 2

Până la începutul secolului al XX-lea, majoritatea oamenilor considerau timpul un element universal, ce se manifestă în același fel oriunde și pentru oricine. Albert Einstein a fost cel care a schimbat radical perspectiva asupra timpului, explicând că acesta este relativ, nu absolut, așa cum susținea Isaac Newton. Experiența timpului este pur subiectivă, fiecare om percepându-l în funcție de viteza cu care călătorește prin spațiu și de distanța față de un câmp gravitațional (cu cât este mai departe un ceas de sursa de gravitație, cu atât timpul trece mai repede, așadar timpul se scurge mai repede pe Everest decât pe malul mării). [...]

Steve Taylor, profesor de psihologie la Universitatea din Leeds, afirmă că, pentru un copil, 6 ore petrecute la joacă sunt echivalentul unei zile de 20 de ore pentru un adult. „Copiii trăiesc totul pentru prima dată, toate experiențele lor sunt noi. Pentru ei, timpul trece mai greu ca urmare a

Partea a III-a

faptului că percep în mod constant informații noi despre lume. Pe măsură ce îmbătrânesc, oamenii trăiesc din ce în ce mai puține experiențe noi, devenind mai obișnuiți cu lumea înconjurătoare, care pare familiară. Astfel, percepem mai puține informații despre lume, iar timpul nu se mai dilată”, explică Taylor.

Faptul că informațiile noi au efect de „dilatare” a timpului atunci când sunt percepute de creier poate fi demonstrat prin teste de laborator. Un exemplu simplu este afișarea în mod repetat a unei imagini pe ecranul unui computer. Într-un experiment efectuat de David Eagleman, voluntarii au urmărit un ecran pe care era afișată la un interval fix de timp o imagine cu un pantof, ce rămânea pe ecran o perioadă identică de timp. După ce imaginea cu pantoful era afișată repetat, voluntarii vedeau o imagine nouă, cu o floare. Deși imaginea cu pantoful (cu care creierul era deja obișnuit) și cea cu floarea (conținând o informație nouă) rămăneau la fel de mult timp pe ecran, voluntarii aveau senzația că imaginea conținând floarea era afișată pentru o perioadă mai lungă.

Din acest motiv, profesorul Taylor recomandă oamenilor să facă un efort și să caute cât mai multe experiențe noi cu puțință. „Dacă trăiești o viață dominată de rutină, atunci timpul va continua să se accelereze, însă dacă depui un efort pentru a călători în medii noi, pentru a te expune la situații și provocări noi, chiar dacă e vorba despre ceva simplu ca alegerea unei rute noi în drumul spre serviciu, acest element de noutate va încetini timpul”, explică Taylor. „Mulți oameni încearcă să își prelungească viața menținându-se în formă și urmând o dietă sănătoasă, ceea ce este foarte bine, însă trebuie să conștientizăm că putem să ne prelungim viața prin modificarea modului în care percepem timpul, căutând mai multe experiențe noi și petrecând mai mult timp trăind în prezent”, a concluzionat Taylor.

(Marius Comper, *Misterele timpului și secretele percepției noastre asupra realității*, www.descopera.ro)

A

- 1** Notează numele a doi fizicieni care au definit timpul. **2 puncte**

- 2** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Steve Taylor predă la Universitatea din Leeds cursuri de
 - a) anatomie.
 - b) educație fizică.
 - c) fizică.
 - d) psihologie.**2 puncte**

- 3** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Putem să avem o viață mai lungă, spune profesorul Steve Taylor, dacă
 - a) avem grijă de o grădină cu flori.
 - b) locuim pe malul mării.
 - c) lucrăm mai puțin la computer.
 - d) trăim mai mult în prezent.**2 puncte**

- 4** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
În fragmentul extras din articolul despre timp al lui Marius Comper se evidențiază
 - a) importanța felului în care percepem timpul.
 - b) interesul oamenilor simpli față de știință.
 - c) nevoia de a folosi timpul pentru odihnă.
 - d) soluții pentru petrecerea timpului liber.**2 puncte**

- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Timpul are capacitatea de a se metamorfoza.		
	Florile de vară sunt asociate unei perioade de speranță și bucurie.		
Text 2	Albert Einstein a spus că timpul este perceput subiectiv.		
	Se pare că timpul trece mai repede la altitudini mari decât în zonele joase.		
	Testele de laborator au demonstrat că un pantof e mai important decât o floare.		
	Un profesor de psihologie a explicat că rutina dă sentimentul că timpul nu trece.		

- 6 Numește, în câte un enunț, două figuri de stil diferite utilizate în **textul 1**, ilustrându-le cu secvențe/cuvinte potrivite. **6 puncte**
- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**
- 8 Crezi că am putea fi copii toată viața? Justifică-ți răspunsul în 50 – 100 de cuvinte, valorificând poezia lui Matei Vișniec. **6 puncte**
- 9 Asociază poezia *Timpul fulgilor de nea*, de Matei Vișniec, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria în care în ambele cuvinte sunt corect accentuate este:
 a) rînduniă, tîmpul. c) rânduniă, tîmpul.
 b) rânduniă, tîmpul. d) rânduniă, tîmpul. **2 puncte**
- 2 Cuvintele subliniate în secvența „așadar timpul se scurge mai repede pe Everest decât pe malul mării” s-au format prin:
 a) compunere (1), derivare (2). c) derivare (1), derivare (2).
 b) derivare (1), compunere (2). d) compunere (1), compunere (2). **2 puncte**
- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sensul propriu de bază al cuvântului „fulg” este utilizat în enunțul:
 a) Maria este un fulg de fată.
 b) Un fulg de nea anunță venirea iernii.
 c) S-a înecat cu un fulg din bolul cu cereale.
 d) Un fulg de rață a ieșit din pernă. **2 puncte**

Partea a III-a

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Antonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Cu cât este mai departe un ceas de sursa de gravitație, cu atât timpul trece mai repede.” sunt:
- a) acolo, lent. c) aproape, încet.
b) aici, iute. d) dincolo, calm. **2 puncte**
- 5 Selectează, din enunțul următor, trei adjective care sunt la grade de comparație diferite, pe care le vei preciza: „Deși imaginea cu pantoful (cu care creierul era deja obișnuit) și cea cu floarea (conținând o informație nouă) rămâneau la fel de mult timp pe ecran, voluntarii aveau senzația că imaginea conținând floarea era afișată pentru o perioadă mai lungă.” **6 puncte**
Adjectivul	Precizarea gradului de comparație
- 6 Alcătuieste o propoziție afirmativă, în care verbul „a expune” să aibă funcția sintactică de nume predicativ (1), și un enunț interogativ, în care substantivul „prinț” să aibă funcția sintactică de circumstanțial de mod (2). **6 puncte**
- 7 Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Albert Einstein a fost cel care a schimbat radical perspectiva asupra timpului, explicând că acesta este relativ (...)” **6 puncte**
- 8 Rescrie textul, corectând greșelile din mesajul unui coleg care își justifică întârzierea la orele ținute online:
Doamna profesoară am întârziat datorită alarmei, pe care n-am auzito. **6 puncte**

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că ai fost la munte, la mare altitudine, și că ai avut senzația că timpul trece mai repede. Redactează o notă de jurnal despre această impresie, de cel puțin 150 de cuvinte, care să cuprindă o secvență narativă, una descriptivă și una explicativă. Data jurnalului este 8 noiembrie 2024.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TESTUL 23

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

TEXTUL 1

A fost odată un împărat care avea un singur copil, o fată pe care o iubea din toată inima. Când se făcu mare, împăratul stăruie pe lângă ea să se mărite, pentru ca după moartea lui să existe un ginere care să-i urmeze la tron. Prințesa însă se codea, căci fiind singurul copil al unui stăpânitor atât de mare și de puternic, îi fusese de mică îngăduit să-și impună propria voință, atât față de tată, cât și față de educatoarea sa, mai cu seamă că prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile. Când tatăl său îi propuse să se căsătorească, ea răspunse verde că nu vrea să se mărite. Dar văzând că astfel își mârșăie tatăl, pe care totuși îl iubea mult, se supuse, făgăduind să se mărite, dar numai dacă avea voie să-și caute soț după dorința și pe placul ei. Împăratul, care nu bănuia ce se ascunde aici, se bucură nespuse de vorbele ei și-i zise:

— Da, da, copila mea, cum o să creadă de cuviință mintea și inima ta, nu vreau să-ți pun piedici în cale și trag nădejde că o să-ți găsești un bărbat vrednic, care va domni cândva cu iscusință peste împărăție.

Atunci, prințesa vorbi:

— Preaînălțatul meu părinte să dea sfoară-n țară că fata lui se va mărita cu acela care va ști să se ascundă astfel încât ea să nu-l poată găsi; dacă cineva o să fie în stare de așa ceva, atunci știu că împărăția o să aibă cândva un stăpânitor înțelept, iar eu, un soț înțelept.

În sinea ei, vicleana fată se gândea: „De mine n-o să se poată nimeni ascunde așa ca să nu-l găsească”, căci ea avea o oglindă fermecată în care se vedeau așa cum erau și se petreceau în orice clipă cele mai îndepărtate lucruri, indiferent dacă erau văzute sau nevăzute de ceilalți; doar un lucru îi lipsea, pe care altminteri îl au toate oglinzile: în ea nu se putea nimeni vedea pe sine. Acest obiect minunat îi fusese dat prințesei încă din leagăn de o zână puternică, fără ca tatăl ei să fi știut.

Împăratul încuviință fără grijă dorința fetei sale viclene și porunci să se dea de știre în întreaga împărăție că bărbatul care va fi în stare să se ascundă astfel încât fata lui, prințesa, să nu-l poată găsi, o va lua pe aceasta de soție, iar după moartea împăratului va moșteni coroana. Cine însă se va încumeta la această faptă cutezătoare și nu va izbuti, iar prințesa îl va scoate de trei ori din ascunzătoarea sa va fi osândit la moarte. [...]

Într-o bună zi apărură porcarul împăratului și, printr-unul din curteni, îi dădu de veste stăpânului său că are de gând totuși să încerce fapta cutezătoare. [...]

— Preaputernice împărate, am cutezat atâta, încât nu vreau acum, la urmă, să mă dau cu teamă în lături. Poți să-mi făgăduiești ce vrei, fără fata ta minunată viața mi-e mai tristă decât moartea.

Pe împărat îl uimira aceste vorbe ale porcarului de rând; nu-l mai descusu și, plin de bunăvoință, îl lăsă să plece. [...]

În zorii dimineții următoare, porcarul se ridică iarăși din culcușul său sărăcăcios și porni descumpănit pe câmp. Drumul trecea printr-o vale întunecată, unde totdeauna o negură rece acoperea fața cerului. Acolo, într-o poiană ascunsă și umedă de ani, dădu peste un om uriaș care stătea pe lângă un foc și se-ncălzea. Când se apropie, omul se întoarse către el și-l întrebă ce voiește.

— Ah, oftă porcarul abătut, sunt un nenorocit, adică un om care tânjește după ceva ce nu poate să aibă!

După care povesti străinului ce-l apăsa și cum nu mai trăgea nădejdea să se poată ascunde de prințesă, ca să nu fie găsit. Uriașul zâmbi prietenos și zise:

— Fii liniștit, fiule, sunt prietenul tău și-o să te-ajut s-o capeți pe chipeșa prințesă. Eu sunt duhul pădurii, stăpânul tuturor florilor, al tufișurilor și al copacilor. Te prefac acum într-un trandafir frumos și o să te ascund de prințesă așa ca să nu te poată nicidecum găsi.

După care, așa cum spusese, duhul pădurii merse la oraș cu trandafirul nemaipomenit de frumos și de plăcut mirositor, în care-l prefăcuse pe porcar.

(*Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, cules de Arthur și Albert Schott, traducere de Viorica Nișcov)

TEXTUL 2

București,
3 Octomvrie 1915

Iubite Carol,

Este azi întâia aniversare ce sărbătorești ca Moștenitor al Tronului, căci anul trecut prea era proaspătă țărâna ce acoperea rămășițele pământești ale iubitului nostru unchi, pentru a putea petrece cu veselie ziua când ai ajuns la majorat. [...]

Cu cât cineva este mai sus-pus, cu atât mai mult trebuie să caute a merita mărirea la care soarta l-a chemat; numai acela este stimat care-și îndeplinește credincios datoriile, și de la un prinț care stă aproape de Tron se cere mai mult decât de la alții. Nu pot deci să te sfătuesc îndestul să-ți îndeplinești cu sfințenie datoriile tale către Dumnezeu, către Țară și către tine însuși.

Sfera ta de acțiune este încă restrânsă. Ca toți vlăstarii din Casa noastră, ai intrat în nobila carieră a armelor. Ea este o școală pentru tine, în care tu trebuie să fii întâiul ca exactitate, ca râvnă și ca bun exemplu pentru camarazii tăi. Și tu iubești meseria ta, precum și eu iubesc pe ostașul nostru și armata. În mijlocul oștirii am crescut și am trăit cele mai bune zile ale vieții mele. [...]

Dar din ce se va lărgi câmpul tău de activitate, până ce la urmă vei fi chemat și tu odată să conduci o Țară întreagă. Cu cât un Moștenitor al Tronului se pregătește mai din vreme pentru această chemare, cu atât îi va fi sarcina mai ușoară când momentul va veni. Nu uita niciodată că un Rege trebuie să fie întâiul servitor al Statului și de aceea poporul poate cere ca el să fie pildă în îndeplinirea datoriilor sale; amintește-ți că un exemplu rău dat de sus poate să ducă un stat la pieire. [...]

Mereu la strajă, un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus și neștirbit; însă el nu se poate lipsi de sfaturile consilierilor Tronului, căci ei sunt organul de transmitere a păsurilor, a aspirațiunilor și a voinței poporului. A le cunoaște, a le împărtași și a se identifica cu ele este una dintre cele mai înalte datorii ale unui Suveran.

Tu, iubite Carol, vei avea poate o sarcină mai ușoară decât a aceluia care au muncit și muncesc înaintea ta și a căror inimă a bătut și bate așa de tare pentru neamul românesc.

Ești iubit de popor, păstrează dragostea ce-ți poartă; dar în toate actele tale nu uita niciodată că mai lesne se pierde decât se câștigă iubirea și încrederea unui popor.

Ferdinand

(Scrisoarea regelui Ferdinand adresată principelui Carol cu prilejul sărbătoririi majoratului său – fragment preluat de pe www.istorie-pe-scurt.ro)

A

- 1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 2**.
Ferdinand îi scrie lui _____, din localitatea _____. **2 puncte**
- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
Fata împăratului
 - a) era obișnuită să-și impună voința, fiind copil unic.
 - b) era sinceră și corectă în privința căsătoriei.
 - c) intenționa să găsească un soț cu care să domnească.
 - d) voia să se ascundă pentru a nu fi găsită.**2 puncte**

Partea a III-a

- 3** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 2**.
Ferdinand a scris scrisoarea pentru Carol
- a) la desemnarea lui ca Moștenitor al Tronului. c) la moartea unchiului său.
b) la majoratul acestuia. d) la un an după majoratul acestuia. **2 puncte**
- 4** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din **textul 1**.
În **textul 1** se evidențiază
- a) dragostea care merită sacrificii. c) nenorocul în dragoste.
b) lupta pentru supraviețuire. d) teama de moarte. **2 puncte**
- 5** Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Cutezanța porcarului de a râvni mâna fetei de împărat se pedepsește cu moartea.		
	Fata împăratului avea o oglindă fermecată.		
	Împăratul știe că fiica lui este vicleană.		
Text 2	Când ești rege, toate îndatoririle tale sunt îndeplinite de altcineva.		
	Este esențial ca un conducător să dea poporului său exemple bune.		
	Moștenitorul tronului trebuie să fie mereu pregătit pentru a deveni rege.		

- 6** Precizează, în două – trei enunțuri, o trăsătură morală a prințesei, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare, ilustrându-l cu o secvență:
„Prințesa însă se codea, căci fiind singurul copil al unui stăpânitor atât de mare și de puternic, îi fusese de mică îngăduit să-și impună propria voință, atât față de tată, cât și față de educatoarea sa, mai cu seamă că prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile. Când tatăl său îi propuse să se căsătorească, ea răspunse verde că nu vrea să se mărite. Dar văzând că astfel își mârșăiește tatăl, pe care totuși îl iubea mult, se supuse, făgăduind să se mărite, dar numai dacă avea voie să-și caute soț după dorința și pe placul ei.” **6 puncte**
- 7** Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**
- 8** Ce simte împăratul când porcarul îi cere mâna fiicei sale? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând **textul 1**. **6 puncte**
- 9** Asociază fragmentul din *Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B

- 1** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Seria în care toate cuvintele conțin hiat este:
- a) chemare, pieire, iubire. c) prietenie, cariera, datoriilor.
b) cutezătoare, stăpânul, căsătorească. d) stăruia, codea, datorie. **2 puncte**
- 2** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvintele subliniate în secvența: „Uriașul zâmbi prietenos” s-au format, în ordine, prin:
- a) compunere, derivare. c) conversiune, derivare.
b) conversiune, conversiune. d) derivare, derivare. **2 puncte**

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Cuvântul „aniversare” este corect utilizat în enunțul:
a) Aniversarea accidentului este tristă.
b) Mergem la aniversarea încheierii anului școlar.
c) Anul acesta este aniversarea a treizeci de ani de la catastrofa nucleară.
d) Și-a pregătit a optsprezecea aniversare cu multă grijă. **2 puncte**
- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.
Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul „Un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus.” sunt:
a) să apere, onoarea. c) să omită, renumele.
b) să diminueze, importanța. d) să pericliteze, considerația. **2 puncte**
- 5 Precizează valoarea morfologică a verbului „a fi” în fiecare dintre contextele următoare: „A fost (1) odată un împărat”; „Fără fata ta minunată viața mi-e (2) mai tristă decât moartea”; „Ești (3) iubit de popor”. **6 puncte**
Cuvântul	Valoarea morfologică
(1) a fost	
(2) e	
(3) ești	
- 6 Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul „rege” să aibă funcția sintactică de atribut (1), și un enunț exclamativ, în care adjectivul „mâhnit” să aibă funcția sintactică de nume predicativ (2). **6 puncte**
- 7 Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul acestora: „Când se apropie, omul se întoarce către el și-l întrebă ce vrea.” **6 puncte**
- 8 Subliniază varianta corectă:
Idea/ideea ta îmi/î-mi place, fiindcă/fiincă e inedită. Defapt/de fapt, consider că va fi agreată/va fi agreată de toți membri/membrii guvernului. **6 puncte**

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi un personaj din **textul 1**. În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

NOTĂ! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Soluții și sugestii de rezolvare

sentiment, resimțită/resimțit în timpul vizitării expoziției; introducerea în nota de jurnal a secvențelor solicitate (narrativă, descriptivă, argumentativă).

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 6

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

70 de puncte

Subiectul I

A

1. Slatina, *Cântarea României*; 2. d; 3. c; 4. c; 5.

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Muți nuci din vie aveau peste o sută de ani.	X	
	Părinții personajului-narator îngropaseră o comoară la rădăcina unui nuc.		X
Text 2	Anne crede că nimeni nu va fi interesat de efuziunile unei fete de 13 ani.	X	
	Conversațiile Annei cu cei de vârsta ei erau profunde.		X
	Anne Frank obișnuiește să-și dezvăluie trăirile celor apropiați.		X
	Jurnalul primește numele de Kitty.	X	

6. De exemplu: *flăcări lungi și gălbui* – epitete; *o saltea [...], o pernă [...], o scoarță [...], un pistol [...], un iatagan [...]* și *volumele* – enumerație.; 7. De exemplu: Tema comună celor două texte este timpul, nuanțată prin ideea că, odată cu trecerea timpului, prin textul scris se păstrează ce am trăit și cum am trăit. Din **textul 1** reies semnificații legate de lectura cărților, comparate cu o comoară care depozitează experiențe din timpuri trecute; **textul 2** vorbește despre confesiunile unei fete într-un jurnal care-i devine prieten răbdător și care va păstra peste timp gânduri, emoții; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30 de cuvinte); 8. Formularea răspunsului la întrebarea dată (de exemplu: Consider că a ține un jurnal înseamnă, de multe ori, a te dezvălui, a te confesa, așa cum o faci în fața unui prieten. Este uneori o formă de terapie a sufletului etc.); motivarea răspunsului prin valorificarea textului (de exemplu: un jurnal, cum este Kitty, în cazul Anei Frank, este o destăinuire despre sine și nu trebuie arătat nimănui, fiind o dovadă a propriilor frământări dintr-o anumită perioadă etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor de ortografie și de punctuație; 9. Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu; *La Medeleni*, de Ionel Teodoreanu, *Romanul adolescentului miop*, de Mircea Eliade, *Inocenții*, de Ioana Părvulescu, *Nucul lui Odobac*, de Emil Gârleanu, *Viața secretă a copacilor*, de Peter Wohlleben, *Hronicul și cântecul vârstelor*, de Lucian Blaga. Precizarea unei valori comune, cum ar fi educația prin lectură (de exemplu: Din textele *Corigent la limba română*, de Ion Minulescu, și *La Medeleni*, de Ionel Teodoreanu, reies semnificații legate de trăirea unor aventuri prin refugiarea în lectura cărților găsite într-un pod. În fragmentul extras din romanul lui Ion Minulescu, spațiul lecturii nu este podul, ci „turnul de fildeș” din pătuiagul nucului; în capitolul „Robinson Crusoe”, din romanul *La Medeleni*, podul umplut cu obiecte vechi oferă un cadru ideal pentru reconstituirea unei lumi de mult apuse, care prilejuiește întâlnirea imaginară cu Robinson Crusoe.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. d; 2. b; 3. b; 4. a; 5. *toată* – adjectiv pronominal nehotărât; *asta* – adjectiv promominal demonstrativ de apropiere; *nicio* – adjectiv pronominal negativ; 6. De exemplu: *Ascultă cu atenție, pentru a ține cont de toate precizările!* (1); *Cât de frumoasă este ziua de astăzi!* (2).; 7. *Și nucul acesta era nucul meu* – propoziție principală; *fiindcă eu eram cel din urmă vlăstar al celor* – propoziție subordonată circumstanțială de cauză; *cari, pe vremea turcilor, îngropaseră la rădăcina lui o comoară* – propoziție subordonată atributivă.; 8. *Unii, scriitori, aceluiași, a trăi, plăcea, altceva.*

Subiectul al II-lea**20 de puncte**

Conținutul compunerii – 12 puncte: precizarea mesajului textului/unei semnificații a textului; precizarea temei; prezențarea a două elemente specifice textului narativ prin care se construiește semnificația; interpretarea oricăror două secvențe pentru semnificația precizată; menționarea oricărei emoții, justificând alegerea.

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 7

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

Subiectul I**70 de puncte****A**

1. De exemplu: Albert Einstein și Isaac Newton; 2. d; 3. d; 4. a; 5.

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Timpul are capacitatea de a se metamorfoza.	X	
	Florile de vară sunt asociate unei perioade de speranță și bucurie.	X	
Text 2	Albert Einstein a spus că timpul este perceput subiectiv.	X	
	Se pare că timpul trece mai repede la altitudini mari, decât în zonele joase.	X	
	Testele de laborator au demonstrat că un pantof e mai important decât o floare.		X
	Un profesor de psihologie a explicat că rutina dă sentimentul că timpul nu trece.		X

6. Numirea a două figuri de stil diferite, de exemplu: „timpul care ne zâmbește” este personificare; „timpul viselor aprinse” este o metaforă; vei scrie răspunsul în două – trei enunțuri; 7. De exemplu: Tema comună celor două texte este timpul/percepția timpului. Din **textul 1** reies semnificații legate de percepția subiectivă a timpului; **textul 2** vorbește despre timpul analizat psihologic, cu dilatări și comprimări subiective; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30 de cuvinte); 8. Formularea răspunsului la întrebarea dată (de exemplu: Nu cred că putem să rămânem copii toată viața, pentru că ne schimbăm inevitabil, trecerea timpului este de neoprit etc.); motivarea răspunsului prin valorificarea textului (de exemplu: personificarea „Timpul care ne zâmbește” sugerează o atitudine îngăduitoare, care se schimbă ulterior, când trecem pragul altei vârste; începe timpul „făcut din vreme rea”, metaforă a neputinței etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor de ortografie și de punctuație; 9. Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Timpul fulgilor de nea*, de Matei Vișniec: *Numai poetul*, de Mihai Eminescu, *Revedere*, de Mihai Eminescu, *Hronicul și cântecul vârstelor*, de Lucian Blaga, *Cartea cu jucării*, de Tudor Arghezi etc. Precizarea unei valori comune, cum ar fi educația prin lectură (de exemplu: În textele *Timpul fulgilor de nea*, de Matei Vișniec, și *Numai poetul*, de Mihai Eminescu, reies semnificații legate de raportarea omului la timp; în poezia eminesciană apare însă ideea că poetul reușește, spre deosebire de omul obișnuit, să învingă timpul prin creație etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

Soluții și sugestii de rezolvare

B

1. a; 2. d; 3. d; 4. c; 5. *nouă* – gradul pozitiv; *la fel de mult* – gradul comparativ de egalitate; *mai lungă* – gradul comparativ de superioritate.; 6. De exemplu: *Dorința pictorului era de a expune lucrările la muzeu.* (1); *Se poartă el ca un prinț?* (2); 7. *care a schimbat radical perspectiva asupra timpului, explicând* – propoziție subordonată atributivă; *că acesta este relativ* – propoziție subordonată completivă directă.; 8. — *Doamna profesoară, am întârziat din cauza/din pricina alarmei, pe care n-am auzit-o.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: adecvarea conținutului la cerință, prin prezentarea unei excursii la munte; respectarea trăsăturilor unei note de jurnal (notarea datei, utilizarea persoanei I); prezentarea senzației că timpul trece repede, resimțită în călătoria ta la munte; introducerea în nota de jurnal a secvențelor solicitate (narativă, descriptivă, explicativă).

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

Rezolvarea Subiectului al II-lea, realizată de o elevă de clasa a VIII-a

8 noiembrie 2025

Iată-mă în fața foii albe, prietenoase, care așteaptă povestea mea de astăzi.

Mă aflu în Munții Bucegi cu părinții mei și, pentru că astăzi am ajuns, am parcurs primul traseu, adică cel până la Vârful Caraiman. Chiar dacă eram obosiți după un drum lung, tot ne-am aventurat în munți. Ca să ajungem la destinație, trebuia să luăm telecabina, iar după aceea să urcăm puțin pe munte. Ni s-a explicat că trebuie să avem mare grijă cum pășim: prima dată să proptim bine piciorul drept, apoi pe cel stâng, în așa fel încât talpa să facă priză cu solul, să fim atenți pe unde călcăm și, în tot acest timp, să ne prindem bine cu mâinile de tot ce putea să ne dea stabilitate, în caz că ne-am fi dezechilibrat sau am fi alunecat.

Eram la o altitudine foarte mare care ne oferea un peisaj extraordinar! Aerul proaspăt de munte era ca o explozie pentru plămâni mei, obișnuiți cu aerul poluat de la oraș. Cerul de un albastru profund părea atât de aproape, încât aveam senzația că pot atinge norii albi ca o vată de zahăr. Soarele slab nu îmi putea încălzi corpul înghețat și un vânt rece cobora dinspre cer și îmi lovea obrajii, nasul și fruntea, de parcă arunca săgeți de gheață. Eram atât de sus, încât tot ce se vedea în josul muntelui părea minuscul.

Am avut senzația că timpul trecea foarte repede, și chiar așa era! Parcă abia ajunsesem acolo! Parcă trecuseră doar cinci minute!... Însă ceasul spunea altceva. A fost atât de ciudat, ca și cum nu aș fi trăit momentul. A fost de parcă am văzut o secvență de câteva secunde dintr-un film, cu o fată pe vârful unui munte, fermecată de timpul vrăjitor.

Acum închei, cu bucuria unei zile speciale, care abia s-a terminat. Îmi dau seama că am stat mai mult de patru ore pe munte, dar totul a părut o clipă. Una vrăjită.

Revin mâine cu o nouă poveste.

Soluții și sugestii de rezolvare

de punctuație; **9.** Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Prostia omenească*, de Ion Creangă: *Popa Tanda*, de Ioan Slavici, *Cercul mincinoșilor*, de Jean-Claude Carrière, *Năzdrăvăniile lui Nastratin Hoge*, de Anton Pann etc. Precizarea unei valori comune, cum ar fi binele, văzut sub forma întrajutorării semenilor îndărătnici (de exemplu: În textele *Popa Tanda*, de Ioan Slavici, și *Prostia omenească*, de Ion Creangă, personajul principal este uimit de îndărătnicia oamenilor din sat și îi îndrumă atunci când au dificultăți, demonstrând ce înseamnă să faci lucrurile cu cap, să fii harnic și eficient. Personajul din nuvela *Popa Tanda* este preot și oferă îndrumare spirituală sătenilor, devenind el însuși un model – le arată celorlalți ce au de făcut nu prin vorbe, ci prin fapte etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. b; 2. b; 3. b; 4. c; 5. De exemplu: *lumina* – nominativ, *soarelui* – genitiv, *om* – vocativ; **6.** De exemplu: *Gustul dulceții este nemaipomenit.*; *I-am oferit lui un autograf.*; **7.** *pe cari-i socoti mai cu dub decât pe cei* – propoziție subordonată atributivă, *ce văzuse în călătoria sa* – propoziție subordonată atributivă. **8.** *voi face, a bunicii, a cărei, de remarcă, aurii, adu-mi.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul rezumatului – 12 puncte: respectarea fidelității față de text; prezentarea concisă, pe baza ideilor principale ale textului, a succesiunii întâmplărilor la care participă personajele; respectarea altor convenții specifice rezumatului: relatarea la persoana a III-a, utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite, renunțarea la propozițiile interogative și exclamative, în favoarea propozițiilor enunțative; renunțarea la descrieri, figuri de stil, citate din textul dat, relatarea obiectivă etc.

Redactarea rezumatului – 8 puncte: coerența textului; proprietatea termenilor folosiți; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Rezumatul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 23

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

Subiectul I

70 de puncte

A

1. Carol, București; 2. a; 3. b; 4. a; 5.

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Cutezanța porcarului de a râvni mâna fetei de împărat se pedepsește cu moartea.		X
	Fata împăratului avea o oglindă fermecată.	X	
	Împăratul știe că fiica lui este vicleană.		X
Text 2	Când ești rege, toate îndatoririle tale sunt îndeplinite de altcineva.		X
	Este esențial ca un conducător să dea poporului său exemple bune.	X	
	Moștenitorul tronului trebuie să fie mereu pregătit pentru a deveni rege.	X	

6. Precizarea unei trăsături morale și a mijlocului de caracterizare (de exemplu: Prințesa este o persoană inteligentă. Această trăsătură morală este evidențiată prin caracterizare directă: *prin frumusețea și agerimea ei își câștiga toate inimile.*); vei scrie răspunsul în două – trei enunțuri; **7.** De exemplu: Tema comună celor două texte este regalitatea, respectiv postura de conducător. Din **textul 1** reies semnificații legate de felul în care un împărat asigură continuitatea, alegându-și ginere și înlocuitor; în **textul 2** este surprinsă/explicată ideea de responsabilitate a unui conducător față de poporul său – jertfa, puterea deciziei, demnitatea etc.; respectarea limitei de cuvinte (un răspuns de cel puțin 30

de cuvinte); **8.** De exemplu: Împăratul este impresionat și înduioșat de sinceritatea porcarului, care își dezvăluie sentimentele față de fată și trece cu vederea faptul că un om de rang inferior are îndrăzneala să îi ceară mâna fiicei sale. Cutezanța tânărului îl surprinde pe împărat, dar, datorită sincerității cu care vorbește, porcarul este tratat cu îngăduință („plin de bunăvoință, îl lăasă să plece”) etc. **9.** Texte literare studiate sau citite ca lectură suplimentară care se pot asocia cu fragmentul din *Prințesa și porcarul*: *Povestea porcului*, de Ion Creangă, *Harun și Marea de povești*, de Salman Rushdie, *Basmele românilor*, culese de Petre Ispirescu, *Harry Potter*, de J.K. Rowling, *Cronicile din Narnia*, de C.S Lewis, *Cercul mincinoșilor*, de Jean-Claude Carrière etc. Precizarea unei valori comune, cum ar fi iubirea sau înțelepciunea (de exemplu: În textele *Povestea porcului*, de Ion Creangă, și *Prințesa și porcarul*, basm popular românesc, personajul este aparent nepotrivit căsătoriei cu cineva de rang regesc, fie un porcar, fie chiar un porc, dar se dovedește că dragostea este mai presus de toate, după multe încercări depășite; iubirea și înțelepciunea fac diferența dintre aparență și esență etc.); încadrarea în 50 – 100 de cuvinte; respectarea normelor unei exprimări corecte.

B

1. c; **2.** b; **3.** d.; **4.** a; **5.** (1) – verb predicativ; (2) – verb copulativ; (3) – verb auxiliar.; **6.** De exemplu: *Adu-mi coroana regelui!*; *Maria este foarte mâhnită!*; **7.** *Când se apropie* – propoziție subordonată circumstanțială de timp; *ce voințe* – propoziție subordonată completivă directă.; **8.** *ideea, îmi, fiindcă, de fapt, va fi agreată, membrii.*

Subiectul al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte: adecvarea conținutului la cerință, prin caracterizarea unui personaj din textul *Prințesa și porcarul*; notarea a două date de identificare a personajului (vârstă, ocupație, portret fizic etc.); prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului; precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate; corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor; coerența textului; proprietatea termenilor; corectitudinea gramaticală; claritatea exprimării ideilor; ortografia; respectarea normelor de punctuație; lizibilitatea.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Baremul de examen prevede acordarea a 10 puncte din oficiu.

TESTUL 24

DESCARCĂ
FIȘA DE
AUTOEVALUARE

Subiectul I

70 de puncte

A

1. De exemplu: Balcani, Carpați, Bahna etc.; **2.** b; **3.** a; **4.** c; **5.**

	Enunțul	Adevărat	Fals
Text 1	Apele învolburate nu își pot croi drum printre munți.		X
	Râul Bahna este afluent al Dunării.	X	
	Vaporul înaintează cu grijă pe Dunăre.	X	
Text 2	Este sporit potențialul financiar al Europei prin energia produsă de apă.	X	
	Între Main și Dunăre nu există niciun fel de legătură.		X
	Se poate ajunge de la Londra la Constanța navigând pe Dunăre.		X

6. De exemplu: *perdele de umbră* – metaforă, *luciu plumburiu* – epitet.; **7.** De exemplu: Un element de conținut comun celor două texte este natura/fluviul Dunărea. Fragmentul din *România pitorească*, de Alexandru Vlahuță, prezintă Dunărea la Porțile de Fier și spectacolul natural covârșitor al fluviului care-și caută matca. Cel de-al doilea text înfățișează aspecte tehnice ale „Diagonalei albastre”, mai precis sistemul Rin-Main-Dunăre, care leagă Marea

PARTEA I

■ Lectură, interculturalitate, redactare

Setul 1	6
Setul 2	7
Setul 3	8
Setul 4	9
Setul 5	10
Setul 6	11
Setul 7	12
Setul 8	14
Setul 9	15
Setul 10	16
Setul 11	17
Setul 12	18
Setul 13	20
Setul 14	21
Setul 15	22
Setul 16	23
Setul 17	25
Setul 18	26
Setul 19	28
Setul 20	30

■ Elemente de construcție a comunicării

Setul 1	32
Setul 2	33
Setul 3	34
Setul 4	36
Setul 5	37
Setul 6	39
Setul 7	40
Setul 8	42
Setul 9	43
Setul 10	45
Setul 11	46
Setul 12	47
Setul 13	48

Setul 14	50
Setul 15	51
Setul 16	53
Setul 17	54
Setul 18	55
Setul 19	56
Setul 20	57

PARTEA a II-a

■ Test-model – Subiect, barem, explicații

Subiect	60
Barem de evaluare și notare	67
Răspunsuri, sugestii de rezolvare, explicații	70

PARTEA a III-a

■ Teste de antrenament după modelul M.E.C.

Testul 1	80
Testul 2	84
Testul 3	88
Testul 4	92
Testul 5	97
Testul 6	101
Testul 7	105
Testul 8	109
Testul 9	113
Testul 10	117
Testul 11	121
Testul 12	125
Testul 13	129
Testul 14	134
Testul 15	138
Testul 16	142
Testul 17	146
Testul 18	150

Cuprins

Testul 19	154	Testul 32	206
Testul 20	158	Testul 33	210
Testul 21	162	Testul 34	214
Testul 22	166	Testul 35	218
Testul 23	170	Testul 36	222
Testul 24	174	Testul 37	226
Testul 25	178	Testul 38	230
Testul 26	182	Testul 39	234
Testul 27	186	Testul 40	238
Testul 28	190		
Testul 29	194	PARTEA a IV-a	
Testul 30	198	■ Soluții și sugestii de rezolvare	244
Testul 31	202		

EDITURA PARALELA 45